

med Tilstedeværelsen af den Betingelse, at der kun maa bo een Familie i den paagjældende Leilighed. Selv om altsaa samtlige de Grundfæstninger, der ere nedlagte i nærværende Lovforslag, ere rigtige, hvad jeg ikke skal komme ind paa, stiller det sig dog for mig som en meget væsentlig Ting, at Lovforslaget ikke forsøger at løse de Banffeligheder, som kunne forudses at ville møde ved Lovens praktiske Gjennemførelse, men overlader det til administrativ Ordning. — Da jeg har tilladt mig at sige, at jeg ikke ser, hvorledes det er muligt uden uforholdsmæssige Befolknings- og uden meget fortrædiggende Foranstaltninger for Borgerne at indrette en virksom Kontrol for at betrygge nærværende Lovforslags Gjennemførelse, maa jeg, for ikke at være optraadt ganske negativt ved denne Behandling af Sagen, tillade mig at sige, hvilken Vej man da efter min Mening bør gaa for at naae det Maal, som nærværende Lovforslag stiller sig. I saa Henseende forekommer det mig, at det vilde være det Retteste at betinge Begunstigelserne — Skattebegunstigelserne — af, at Leilighederne i det Hele vare saaledes indrettede, at de fyldestgjorde de sanitære Hensyn, og at Friheden kun meddeltes saadanne Foreninger, som havde stillet sig til deres Formaal at skaffe Arbejderne billige Boliger, eller saadanne Ciere, som for at fyldestgjøre de filantropiske Hensyn paa tilfredsstillende Maade erklærede, at de vilde nøies med en vis befæden Fordel af deres Penge. Ganske vist vilde Forholdet derved antage mindre Dimensioner, men man vilde dog derved opnaa, at der blev skabt Normalboliger, og fremdeles det, som jeg anser for noget Væsentligt, at man havde en Kontrol med, at Leiligheden virkelig fyldestgjorde de hygieiniske Hensyn. Det er klart nok, at medens den Eier, som bygger paa Spekulation og tager saa høi en Løst, som han kan faae, ikke uden at udsætte sig for den fattige Befolknings store Uvillie vil være i Stand til at sætte hele Familier ud, som den anden fattige Familie har taget til Huse, saa stiller Sagen sig anderledes, naar det er den fattige Befolkning vitterligt, at Eieren ikke søger sin egen Fordel, men netop har stillet sig, som han har, for at imødekomme den Trang, der er hos Arbejder-

befolkningen, til sunde Boltger. Der er nu allerede bygget eller er under Bygning saadanne Boltger for over 1 Million Rd., og jeg tror, at denne Virksomhed vilde udvides ved en Bestemmelse som den af mig angivne. Jeg antager, at det vilde være bedre at lade de Spoffrelser, som Staten maa gjøre, tilflyde saadanne Foreninger, saadanne Korporationer, saadanne Entrepriser af private Mænd, end at følge den Vej, der er anvist i nærværende Forslag. Endelig skal jeg tilføie, at det jo vist kan siges, at selv om nærværende Lovforslag ikke umiddelbart vil hidrage til at skaffe den fattige Befolkning billigere Boltger, vil det dog kunne ske for Fremtiden, idet den indrømmede Afgiftsfrihed vil fremkalde en livlig Bebyggelse, hvorved der vil blive større Tilbud af billige Boltger. Jeg erkjender, at dette forholder sig rigtigt. Jeg erkjender, at i en fjernere Fremtid vil det finde Sted, at Arbejderbefolkningen vil faae billigere Boltger, men, mine Herre, man veed ikke, om den vil faae sunder Boltger; den vil faae billige Boltger, men der haves ingensomhelst Garanti for, at der ikke i disse Boltger vil blive akkurat ligesaa mange Familier sammen som hidtil, dersom man ikke kan anvise en fyldestgjørende Kontrol for en praktisk Gjennemførelse af den Bestemmelse i Lovgivningen, som betinger Skattefrihed af, at en Leilighed kun behøvs af een Familie, og dersom man ikke kan tænke sig Forholdet ordnet væsentlig forskjellig fra nu, tror jeg, at det er bedre og rimeligere ikke at gjøre sig nogen Illusion, men sige: Vi indrømme Skattefrihed til alle Leiligheder af et vist Gladerum uden Hensyn til, om de ere benyttede af En eller Mange; saa opnaar man, at man ikke gjør sig nogen Illusion og ikke tilfigter Andet, end hvad man virkelig kan opnaa.

C. B. Nimestad: Den ærede Rigsdagsmand, som sidst havde Ordet, var en Ven, en varm Ven af de mindre Bemidlede og af, at de fik gode og sunde Boltger. Jeg tror, at, dersom det skulde følges, som han sagde, maatte den Befolkning, som skulde have dette, sige: „Gud fri os for vore Venner, vore Sjender skulle vi nok komme ud af det med.“ Et mærkværdigere Indlæg til Forsvar for den